

Conclusie van de onderzoekers De resultaten die verkregen zijn uit de twee onderzoeken lijken aan te geven dat orale toediening van vitamine B12 even effectief is als intramusculaire toediening waar het gaat om het verkrijgen van kortetermijnverbetering van hematologische en neurologische verschijnselen bij patiënten met vitamine-B12-deficiëntie. Meer onderzoek naar de langetermijnresultaten lijkt geïndiceerd.

Bewijskracht Individuele gerandomiseerde effectonderzoeken met wijd betrouwbaarheidsinterval: 1b.³

Karin Wetselaar en Just Eekhof

- 1 Vidal-Alaball J, Butler CC, Cannings-John R, Goringe A, Mcdowell I, Papaioannou A. Oral vitamin B12 versus intramuscular vitamin B12 for vitamin B12 deficiency. *Cochrane Database of Syst Rev* 2005, issue 3. CD0046551.
- 2 Butler CC, Vidal-Alaball J, Cannings-John R,

McCaddon A, Hood K, Papaioannou A, Mcdowell I, Goringe A. Oral vitamin B12 versus intramuscular vitamin B12 for vitamin B12 deficiency: a systematic review of randomized controlled trials. *Fam Pract* 2006;23:279-85.

3 www.infopeoms.com/levels.html.

4 Van Wijk MAM, Mel M, Muller PA, Silvertand WGJ, Pijnenborg L, Kolnaar BGM. NHG-Standaard Anemie. *Huisarts Wet* 2003;46:21-9,147.

Boeken

Winkler Prins niet voor leken

Meijman FJ, redactie. *Winkler Prins Medisch Handboek*. Utrecht: Uitgeverij Spectrum, 2007. 432 pagina's, € 39,95. ISBN 978-90-274-3959-8.

De Winkler Prins is een prettig in de hand liggend boek van ruim vierhonderd pagina's met een stevig kaft en een moderne lay-out. Het bevat veel illustraties en nodigt uit tot bladeren. De hoofdstukken behandelen aspecten als preventie, ouder worden, of orgaansystemen zoals de ogen of de huid. De achterzijde meldt dat dit het enige medische handboek is dat geschreven is door Nederlandse auteurs, met medewerking van artsen en 'speciaal bedoeld voor mensen zonder medische achtergrond'. De auteurs schieten volgens mij deze doelstelling voorbij.

Bij de index lijkt het alsof de auteurs niet hebben kunnen kiezen tussen de leek en de deskundige. Men noemt tromboflebitis maar het woord aderontsteking is onvindbaar. Als je iets wil weten over een hartfilmpje moet je weten dat het eigenlijk om een electrocardiogram gaat, een begrip dat er ook niet in staat, maar wel het ecg. 'Gekte' staat ook in de index en daar kun je tegenwoordig in de psychiatrie echt niet meer mee uit de voeten. Gelukkig hebben veel onderwerpen twee ingangen.

Veel onderwerpen staan er echter helemaal niet in. De selectiecriteria van de

auteurs zijn geheel onduidelijk. In deze 'kritische en onafhankelijke beschrijving van de gezondheidszorg in Nederland' komt de huisarts nauwelijks aan bod. In de index is zij helemaal niet te vinden en op bladzijde 59 wordt zij in enkele regels afgedaan. Ook geen woord over samenwerkingsovereenkomsten, protocollen of standaarden.

Over drugs en verdovende middelen is ook niets te vinden; het woord drugs of cocaïne staat er niet in. Wel iets verder het woord 'codon': wat was dat ook al weer? Het verwijst naar een hoofdstuk over genetica waar je struikelt over translatie, polymorfisme, nucleotiden en mitochondriaal DNA.

Het grote aantal kritische bespiegelingen over de zin van sommige behandelingen, de (on)zin van allerlei diagnostiek en de risico's van zelfzorgmiddelen maakt veel goed. De waarschuwing bij het stukje over vrije medicijnen zou ook op zijn plaats zijn geweest bij de vrije diagnostiek. Het steekwoord 'zonder recept' verwijst naar het hoofdstuk 'Behandelingen zonder medische indicatie', waardoor je wellicht geneigd bent dit zeer nuttige hoofdstuk over te slaan. Ik mis hier een kritische beschouwing over 'Besnijdenis', een behandeling zonder medische indicatie bij uitstek.

Het boek bevat veel illustraties en dat is een goede zaak, maar helaas zijn deze plaatjes uit de collectie van Frank Netter nogal gedateerd. Ze zijn vaak geïnspireerd op Amerikaanse situaties met

overdreven theatrale effecten die soms mijlenver afstaan van de realiteit. Het is een aardige gedachte om de nestor van het medisch illustreren te eren, maar zijn illustraties doen afbreuk aan de moderne uitstraling van het boek.

Voor wie is het boek een aanrader? Ik ben er niet uit: de leek heeft er niet genoeg aan als naslagwerk. Daarvoor is het te selectief en niet consistent qua diepgang. Is het dan toch ook een boek voor artsen? Niet volgens de auteurs, maar er is voor de algemeen arts of de huisarts veel nuttigs in te vinden. Misschien niet nieuw, maar wel weer anders en de diepgang is soms niet gering. Ik volg de suggestie van de auteurs: 'of het aan zijn doel beantwoordt, is aan de lezer'.

Kees Ruissen

Leidraad Nederlandse gezondheidszorg

Boot JMD. *Organisatie van de gezondheidszorg*. Assen: Van Gorcum, 2007. 224 pagina's, € 26,50. ISBN: 978-90-232-4293-2.

Sinds de nieuwe zorgverzekeringswet zijn veel dingen veranderd in de Nederlandse gezondheidszorg. Er zijn nieuwe wetten, regels en bovenal: veel nieuwe instellingen en toezichthouders. En voor elke wet en instelling is er natuurlijk ook een bijbehorende afkorting.

Om door de bomen het bos nog te kunnen zien heeft Jan Maarten Boot (univer-